

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 grudnia 2019 r.

Pozycja 257

POSTANOWIENIE z dnia 18 września 2019 r. Sygn. akt Ts 215/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.K. o zbadanie zgodności:

art. 3 § 2 pkt 8 oraz art. 149 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, ze zm.; dalej: p.p.s.a.) „w zakresie, w jakim przepisy te nie przewidują możliwości orzekania przez sądy administracyjne w sprawach dotyczących bezczynności organu lub przewlekłości prowadzenia postępowania w przypadkach określonych w art. 3 § 2 pkt 6 p.p.s.a., to jest w sprawach dotyczących aktów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków innych niż akty prawa miejscowego, podejmowanych w sprawach z zakresu administracji publicznej”, z art. 32, art. 45 ust. 1 i art. 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 listopada 2017 r. (data nadania), T.K. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego:

Uchwałą z 28 kwietnia 2005 r. (nr [...]) Rada m. W. odwołała skarżącego z funkcji ławnika w Sądzie Okręgowym w W. Skarżący wystąpił ze skargą do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. (dalej: WSA), który wyrokiem z 17 kwietnia 2007 r. (sygn. akt [...]) uchylił zaskarżoną uchwałę (punkt 1) i stwierdził, że nie podlega ona wykonaniu (punkt 2). 14 marca 2016 r. skarżący wezwał organ do usunięcia naruszenia prawa w związku z brakiem wykonania orzeczenia WSA.

Skarżący 25 kwietnia 2016 r. wniósł do WSA skargę na bezczynność Rady m. W. W skardze zażądał zobowiązania organu do wykonania zaleceń WSA zawartych w wyroku z 17 kwietnia 2007 r. w zakresie przeprowadzenia postępowania administracyjnego, mającego na celu ustalenie jego stanu zdrowia na potrzeby oceny zdolności do pełnienia funkcji ławnika. Wniósł ponadto o przyznanie od organu kwoty 20 000 zł oraz zwrotu kosztów postępowania. WSA postanowieniem z 14 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]) odrzucił skargę

wskazując, że ustawodawca nie przewidział skargi na bezczynność w przypadku aktów prawa miejscowego i innych aktów jednostek samorządu terytorialnego, podejmowanych w sprawach z zakresu administracji publicznej. Wyjaśnił ponadto, że niedopuszczalne jest zaskarżenie bezczynności organu po wydaniu przez sąd prawomocnego wyroku uwzględniającego skargę na akt tego organu, będący aktem, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (ówczesnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 718, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.; dalej: p.p.s.a.).

Naczelny Sąd Administracyjny – postanowieniem z 21 marca 2017 r. (sygn. akt [...]) – oddalił skargę kasacyjną skarżącego.

Zdaniem skarżącego art. 3 § 2 pkt 8 oraz art. 149 p.p.s.a. są niezgodne z art. 32, art. 45 ust. 1 i art. 77 Konstytucji w zakresie, w jakim nie przewidują możliwości orzekania przez sądy administracyjne w przedmiocie bezczynności organu lub przewlekłości prowadzenia postępowania w przypadkach określonych w art. 3 § 2 pkt 6 p.p.s.a., tj. w sprawach dotyczących aktów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków innych niż akty prawa miejscowego, podejmowanych w sprawach z zakresu administracji publicznej. Osoby, których indywidualne prawa i obowiązki są kształtowane w drodze decyzji administracyjnych, jego zdaniem, znajdują się – w określonym wyżej zakresie – w pozycji uprzywilejowanej w porównaniu do osób, których indywidualne prawa i obowiązki są kształtowane w drodze aktów organów samorządu terytorialnego, a więc takich, jak zapadła w sprawie skarżącego uchwała Rady m.st. Warszawy w sprawie wniosku Wiceprezesa Sądu Okręgowego o odwołanie skarżącego z funkcji ławnika ze względu na stan zdrowia. W ocenie skarżącego stanowi to naruszenie art. 32 Konstytucji. Brak możliwości wniesienia do sądu administracyjnego skargi na bezczynność lub na przewlekłe prowadzenie postępowania narusza ponadto art. 45 ust. 1 Konstytucji, godząc w prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W ocenie skarżącego kwestionowane przepisy są niezgodne również z art. 77 Konstytucji, bowiem wyłączają („choćby przez brak możliwości przyznania przez sąd sumy pieniężnej od organu, o której mowa w art. 149 § 2 p.p.s.a.”) prawo obywatela do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono następujące przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.; dalej: p.p.s.a.):

– art. 3 § 2 pkt 8 w brzmieniu: „Kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje orzekanie w sprawach skarg na (...) bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadkach określonych w pkt 1-4 lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadku określonym w pkt 4a”;

– art. 149 w brzmieniu:

„§ 1. Sąd, uwzględniając skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organy w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 1-4 albo na przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 4a:

1) zobowiązuje organ do wydania w określonym terminie aktu, interpretacji albo do dokonania czynności;

2) zobowiązuje organ do stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa;

3) stwierdza, że organ dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania.

§ 1a. Jednocześnie sąd stwierdza, czy beczynność organu lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ miały miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

§ 1b. Sąd, w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1 i 2, może ponadto orzec o istnieniu lub nieistnieniu uprawnienia lub obowiązku, jeżeli pozwala na to charakter sprawy oraz niebudzące uzasadnionych wątpliwości okoliczności jej stanu faktycznego i prawnego.

§ 2. Sąd, w przypadku, o którym mowa w § 1, może ponadto orzec z urzędu albo na wniosek strony o wymierzeniu organowi grzywny w wysokości określonej w art. 154 § 6 lub przyznać od organu na rzecz skarżącego sumę pieniężną do wysokości połowy kwoty określonej w art. 154 § 6”.

Jako wzorce kontroli skarżący powołał art. 32, art. 45 ust. 1 i art. 77 Konstytucji.

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do oceny merytorycznej.

3.1. Skargę konstytucyjną sporządził i złożył w imieniu skarżącego radca prawny ustanowiony z urzędu.

3.2. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 marca 2017 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

3.3. Powołane wyżej postanowienie, wskazane jako orzeczenie ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało doręczone skarżącemu 4 kwietnia 2017 r. Z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej skarżący wystąpił 11 kwietnia 2017 r. 12 września 2017 r. ustanowiony dla skarżącego radca prawny otrzymał od Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. pisemną informację o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego w niniejszej sprawie, zaś skargę konstytucyjną wniósł on do Trybunału 16 listopada 2017 r. Zachowany został zatem termin do wystąpienia ze skargą, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

3.4. Istotą przedstawionego przez skarżącego problemu jest brak możliwości poddania kontroli sądów administracyjnych spraw dotyczących beczynności organu lub przewlekłości prowadzenia postępowania w sprawach dotyczących aktów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków innych niż akty prawa miejscowego, podejmowanych w sprawach z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 6 p.p.s.a.).

3.5. Trybunał stwierdza, że skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli, bowiem zakwestionowane przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia, w którym orzeczono o jego prawach (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK). Skarżący wskazał też, jakie przysługujące mu konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Zarzuty te nie są – w ocenie Trybunału – oczywiście bezzasadne.

Z tego względu Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu.